

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria de Medi Ambient

Direcció General de Caça, Protecció d'Espècies i Educació Ambiental

ACTA DE LA SESSIÓ PLENÀRIA DEL CONSELL ASSESSOR DE FAUNA I FLORA DELS DIES 4 I 13 DE JULIOL DE 2006 (2a SESSIÓ)

Assistents:

- Aina Alemany Ferrà (Presidenta)
- Antonio Gómez Pérez (Vice-president)
- Francisco Riera Munuera (Direcció General de Pesca)
- Luis Berbiela Mingot (Servei de Gestió Forestal-Conselleria de Medi Ambient)
- Juan Carlos Salom Tomàs (Servei de Espais Naturals Protegits-Conselleria de Medi Ambient)
- Félix de Pablo Pons (Consell Insular de Menorca)
- Luis Gállego Castejón (Departament Zoologia-UIB)
- Lleonard Llorens Garcia (Departament Botànica-UIB)
- Damià Jaume Llabrés (IMEDEA)
- Jaume Estarellas, Consell Insular d'Eivissa i Formentera
- Josep Lluís Gradaille Tortella (Jardí Botànic de Sóller)
- Lluís Parpal Ramis (COFIB)
- Pere Fraga i Arguimbau (Institut Menorquí d'Estudis)
- Lluc Garcia Socias (ONG-Museu Balear de Ciències Naturals de Sóller)
- Antoni Muñoz Navarro (ONG-GOB)
- Joan Pujol Solivellas (Federació Balear de Caça)
- Joan Cànaves Bordoy (Federació Balear de Confraries de Pescadors)
- Guillem Xavier Pons Buades (Societat d'Història Natural de les Balears)
- Isabel Moreno Castillo (Experta – Zoologia)
- Llorenç Gil Vives (Expert – Botànica)
- Joan Mayol Serra (Secretari)

Convidats:

- Juan A. Oliver Valls (Servei de Protecció d'Espècies)
- Vicens Fortesa Pons (Servei de Protecció d'Espècies)

El dia 4 de juliol de 2006 a les 12 hores, es reuneixen a la sala de juntes de la Conselleria de Medi Ambient (av. Gabriel Alomar i Villalonga, 33) les persones relacionades, d'acord amb la convocatòria de dia 22 de juny de 2006, amb l'ordre del dia següent:

- 1.- Lectura i aprovació, si s'escau, de l'acta anterior
- 2.- Proposta de Reglament. (Document CBFF/2/1)
- 3.- Informe sobre els criteris de catalogació (Document CBFF/2/2)
- 4.- Informe de catalogació de diverses espècies del gènere *Limonium* (Document CBFF/2/3)
- 5.- Informe sobre el 2on. Pla de Recuperació del Ferreret (Document CBFF/2/4)
- 6.- Informe sobre l'avantprojecte de pla sobre en Vellmarí (Document CBFF/2/5)
- 7.- Informació dels canvis del Catàleg Nacional.

- 8.- Proposta de nova convocatòria
- 9.- Precs i qüestions

Desenvolupament de la sessió

Obri la sessió la presidenta, informant que han excusat la seva assistència els Srs Castelló i Seguí. Demana als assistents si volen formular observacions a l'ordre del dia; no havent-hi cap inconvenient, s'adopta tal com havia estat distribuït.

Punt primer: Lectura i aprovació, si s'escau, de l'acta anterior

La presidenta convida als membres a formular observacions a l'acta, i, no havent-n'hi, a donar-la per llegida ja que va ser distribuïda amb antelació. Queda aprovada per assentiment.

Punt segon: Proposta d'aprovació del Reglament

La presidenta intervé per proposar que es canviï la redacció per tot on s'hi fa referència, en femení a la proposta, pel masculí que, en aquest context és el que pertoca gramaticalment i té sentit neutre. El Dr Gállego proposa que quedi explícit que totes les entitats representades poden designar un membre suplent. El Sr Berbiela proposa la supressió del punt 11-B, i que el president sols pugui ser substituït pel vice-president. Intervenien altres membres del consell, i hi ha un consens general que les comissions elegeixin els seus presidents, que es revisi la redacció del punt 8.b.c., l'article 14 i la inclusió al reglament de la figura del vicesecretari, per casos s'absència del secretari. Anotades les anteriors consideracions sobre la proposta de reglament, la presidenta el sotmet a votació i queda aprovat per unanimitat.

(S'adjunta còpia de la redacció definitiva)

Punt tercer: Informe sobre els criteris de catalogació

La presidenta dona la paraula al secretari que presenta i comenta el document de resum dels criteris de catalogació, que constitueix una síntesi del document del Ministeri, amb les matisacions i complements que desenvolupen els nivells de catalogació del Catàleg Balear. Hi fan aportacions els Srs Gállego, Muñoz, i Llorens, bé per corregir alguna errada, bé per incorporar alguns matisos o complements al document. Sotmès aquest a la consideració del Consell, s'informa favorablement per assentiment general, amb l'encàrrec al secretari de corregir els punts comentats.

(S'adjunta còpia de la redacció definitiva)

Punt sisè: Informe sobre l'avantprojecte de pla sobre en Vellmarí.

A proposta del Sr Gómez, que preveu haver de partir abans d'hora, es canvia l'ordre del dia per a tractar aquest punt en aquest moment. El Sr Mayol projecta una breu presentació que constitueix un resum de l'avantprojecte. El Sr Gómez manifesta l'interès i bona disposició del Conseller i del President de la Comunitat Autònoma per aquesta idea, que en definitiva ha d'anar en el sentit de poder arribar a tenir l'espècie a

les Balears, sense presses però sense renúncies. El Dr Gállego fa notar alguns punts de millora de la redacció del document, en el qual convé corregir alguna incoherència o adoptar expressions políticament més correctes. El Sr Muñoz considera que s'han de tenir presents les objeccions que es deriven dels criteris dels especialistes Srs González i Aguilar, que consideren prematur plantejar l'extracció d'exemplars de les colònies mauritanes. El Sr Berbiela manifesta que un excés de prudència en casos similars s'ha demostrat negatiu, com ho prova l'extinció de la cabra pirinenca, que s'ha d'introduir la idea de que cal actuar davant una situació crítica, i que si cal assumir riscos, s'ha de fer, a la vegada que es garanteix que no hi ha cap disminució de la protecció dels hàbitats, com podria derivar-se d'una mala regulació d'usos a Cabrera. El Dr Gállego exposa les seves reticències a avalar la introducció d'un depredador, i fa referència a l'error en que es pot caure per excessos sentimentals a favor d'espècies emblemàtiques. El Dr Jaume demana detalls sobre la població sahariana i les pèrdues de juvenils que hi tenen lloc. Lluís Parpal insisteix en la importància que els sectors de la pesca i del turisme nàutic estiguin implicats en aquest projecte. El Sr Gradaille considera correcta la idea de prioritzar les actuacions en els països desenvolupats, i molt important un procés de diàleg amb els pescadors per prevenir possibles conflictes futurs. Intervé Joan Cànaves, per donar suport a la idea i insistir en que sigui ben presentada a les confraries, amb la previsió de compensacions si hi hagués impacte. El Sr Jaume exposa que és conegut que les foques de Hawaii, del mateix gènere, poden submergir-se fins al talús continental, de forma que no cal passar pena per la qüestió de recursos. El Director General comenta com la situació de relacions pescadors/foques ha estat molt ben resolta a Madeira, que aquí es vol seguir el mateix model. Joan Cànaves coincideix amb aquesta opinió, i en la importància del diàleg previ.

En aquest moment, el Sr Gómez ha d'absentar-se, motiu pel qual es disculpa, tot manifestant l'interès de la casa per aquesta iniciativa, que es desenvoluparà gradualment i que no pot condicionar-se a una unanimitat impossible, però sí a un sentir majoritari, si existeix.

Es continua el debat amb aportacions de distints membres del consell, que analitzen amb esperit constructiu els problemes, les dificultats i les oportunitats que ofereix la iniciativa. El Sr Muñoz concreta la seva postura favorable a la protecció fora de les Balears, a les millores de l'hàbitat aquí i contrària a la reintroducció, que es concretarà en una abstenció en l'informe de l'avantprojecte.

La presidenta proposa el següent **acord: El Consell Assessor de Fauna i Flora es dona per enterat del contingut de l'avantprojecte, en fa una valoració general positiva, i considera adient que es desenvolupi en forma de plans i projectes sobre els quals espera pronunciar-se en el seu moment.**

Sotmesa la proposta a votació, rep el suport de la major part dels presents, l'abstenció dels Srs Muñoz, de Pablo, Fraga, Gállego i ..., i cap vot contrari.

Punt quart: Informe de catalogació de diverses espècies del gènere *Limonium*

La presidenta dóna la paraula a Vicens Fortesa, que exposa detalladament, amb una presentació informàtica, les circumstàncies taxonòmiques, biològiques i de conservació de les espècies de *Limonium* del Prat de Magalluf.

El Sr Muñoz s'interessa a conèixer els efectes que pot tenir sobre la població el fet que la zona entre el prat i la mar estigui urbanitzada. El Sr Fortesa respon que no es coneix en detall, però sembla que el factor clau és l'aigua freàtica, no la influència

marina directa. Lleonard Llorens aporta una informació complementària detallada sobre la situació, que ha estudiat des de fa dècades, i ha constatat que els *Limonium*, en tant que espècies oportunistes, s'han estès arrel de les modificacions de l'àrea, i que el reblliment del prat els pot haver estat favorable. Considera que al menys una espècie es pot haver extingit abans de ser descrita, i que és possible que alguna de les actualment existents s'hagi originat per hibridació i apomíxia en èpoques molt recents, de poques dècades. La prioritat d'un futur pla ha d'estar en recuperar i restaurar els hàbitats i el dinamisme del procés, i la conservació de les espècies parentals. El Sr Gradaille manifesta que el Jardí de Sóller ha preparat propostes de conservació a proposta de l'ajuntament de Calvià, i paradoxalment ha vist com s'han alterat localitats dins del prat per obres municipals. El Sr Salom destaca la relació directa de la supervivència de les espècies amb la conservació de les localitats i l'aplicació del futur decret de delimitació de zones humides.

Fetes les anteriors consideracions i altres de caràcter complementari, a proposta de la presidenta, **s'informa favorablement la catalogació proposada i es destaca la importància que el futur pla que es redacti tenguí present de forma prioritària la gestió conservacionista de l'hàbitat d'aquestes espècies.** L'acord es pren per assentiment general i no s'hi formula cap objecció.

Punt cinquè: Informe sobre el 2on. Pla de Recuperació del Ferreret

La presidenta encomana a Joan Oliver, autor del pla, l'exposició d'aquest punt, que fa igualment amb la projecció d'una presentació informàtica. La presidenta i el Dr Gállego aporten algunes observacions de caràcter no substancial.

Atesa l'hora avançada (15,15), i després de debatre distintes possibilitats, la presidenta dóna la sessió per interrompuda, fins a les 10 h. del dia 13, a la mateixa sala.

El dia 13, es re-empren la sessió, havent excusat la seva presència els Srs Gómez, Cànoves, Garcias, Jaume i Llorens. Assisteixen a aquesta part de la sessió els Srs Gil, Gradaille, Pujol, Parpal, Muñoz, Gállego, Pons, Berbiela, les Sres Moreno i Alemany, a més del secretari i el ponent del pla, Sr Oliver.

Joan Oliver comenta la distribució en dies anteriors d'una versió nova del pla, on s'han introduït algunes correccions indicades en la sessió anterior.

Lluís Parpal demana detalls en relació a les àrees biològiques crítiques que preveu el pla; intervenen el ponent, Joan Mayol i Antoni Muñoz, amb una coincidència general en la importància d'aquest aspecte.

Luis Gállego proposa que es formi una comissió per uniformitzar la redacció dels plans, ja que considera contradictori que a la passada sessió es presentas un document en favor d'un depredador (el vellmarí) i avui el pla del Ferreret inclogui accions contra un altre (la serp d'aigua). Tampoc considera correcte que el primer no tenguès pressupost i el d'avui si l'inclogui. J.Mayol aclareix que les diferències es justifiquen en el caràcter autòcton del vellmarí i introduït de la serp, i que el primer document sigui un avantprojecte i l'actual un pla. El Dr Gállego no comparteix el criteri, ja que la introducció de la serp és molt antiga. Es debaten altres aspectes de redacció i terminologia.

Lluís Parpal proposa que el pla identifiqui una població “testimoni”, sobre la qual no hi hagi cap actuació, i s’eviti la presència humana en la zona. Joan Oliver considera que la informació disponible dels resultats de no-actuació és ja extensa, per quant moltes colònies no han estat gestionades durant molt d’anys. Es debat seguidament, a partir d’una intervenció de JL Gradaïlle, el desitjable objectiu que els plans han de ser limitats, i reconduir la situació de conservació de les espècies per sí mateixes, sense haver de mantenir indefinidament l’aplicació de mesures de gestió activa; tot i que de les intervencions es desprèn una coincidència general en aquest sentit, també es fa evident que no en tots els casos això es veu com a possible a la pràctica.

El Dr Gállego exposa que al seu parer el pla resulta intervencionista fins a l’extrem que podria determinar la regressió del ferreret cap a l’espècie *Alytes obstetricans*, en eliminar la selecció natural que actua sobre les seves poblacions, i en que s’ha d’evitar la mort de serps d’aigua, que han de ser retirades vives. S’interessa també pel pes dels possibles xips electrònics de seguiment, que Joan Oliver considera actualment d’impossible aplicació pel seu tamany.

Luis Gállego, en relació a la implicació de particulars, recorda l’èxit que va obtenir el Consell Insular en la distribució de carpes en safareixos agrícoles, i proposa que s’estudif una mesura similar amb els ferrerets, de manera que els particulars que en vulguin tenir en jardins o estanys ho puguin fer. L.Berbiela intervé en aquest sentit proposant que tots els plans haurien d’incloure la participació de voluntariat en les tasques de recuperació. Des del servei s’informa que aquest principi s’aplica quan és possible –com és el cas, per exemple, de les tortugues de terra- però que en el cas del ferreret s’ha de descartar per les dificultats de mantenir-los en aquestes condicions. Luis Parpal menciona que el pla inclou diverses possibilitats explícites per a la participació de voluntaris, però que aquestes iniciatives resulten sempre d’una aplicació més difícil del que es pot preveure a primera vista.

A proposta de Luis Gállego i Aina Alemany, es modificarà la redacció del punt referit a la conservació en captivitat d’estocs procedents de localitats infectades, per deixar clar que serien exemplars sans d’aquesta procedència, i no animals infectats.

Luis Parpal aludeix a la conveniència de controlar el trànsit de persones pels torrents; dels del servei s’exposa que no hi ha medis per aconseguir-ho, ni es tenen indicis que sigui necessari en les actuals circumstàncies, que podrien canviar si s’estengués la quitridiomicosi, encara que sembla que els indrets afectats per aquesta malaltia són els de és difícil accés.

Joan Pujol s’interessa per conèixer el vector de transmissió de la quitridiomicosi, qüestió a la qual respon el ponent.

El Sr Gradaïlle considera que el pla no contempla prou els aspectes de variabilitat genètica. Oliver informa que s’han fer diversos estudis, les conclusions dels quals coincideixen que la variabilitat dins les poblacions és major que entre elles, de forma que l’espècie està en bona situació genètica i no hi ha motius perquè aquesta en condicioni la gestió.

El Dr Gállego lamenta que hi hagi més centres de cria en captivitat fora de l'illa que a Mallorca, i considera que totes les iniciatives educatives s'haurien de refundre en un capítol, i que podria tenir més eficàcia educativa repartir ferrerets per a fonts i safareigs que muntar exposicions.

Després d'altres consideracions terminològiques, gramaticals i ortogràfiques del les quals pren bona nota Joan Oliver, es debat la proposta de la presidenta d'informar favorablement el contingut del Pla, amb la inclusió de les observacions que el servei pugui incorporar.

Això suscita un debat sobre quin hauria de ser el procediment d'informe dels plans, amb un conjunt heterogeni de propostes i ocurrencies dels assistents. Finalment, es coincideix que un procediment operatiu podria consistir en la distribució dels documents tècnics tant prest com estiguin redactats, la seva presentació en els comitès de fauna o flora, segons pertoqui, a partir dels quals sigui possible la formulació d'esmenes escrites i susceptibles de ser votades abans de la reunió del plenari en els punts que cada membre consideri essencials; i un debat final en el plenari, en el qual es votarà finalment l'informe del pla. Una proposta detallada d'aquest procediment serà inclosa, per a la seva ratificació, a l'ordre dels dia del proper plenari.

Finalment, es procedeix a la votació de **l'informe favorable al pla del ferreret**, proposta que és aprovada per tots els assistents, excepte el Dr Gállego, que s'hi abstén.

Luis Parpal ha d'absentar-se en aquest moment, per motius professionals.

Punt setè: Informació dels canvis del Catàleg Nacional.

Joan Mayol informa dels canvis de categoria en tramitació pel Ministeri de Medi Ambient, distribuint un document resum d'aquest punt.

Punt vuitè: Nova convocatòria

S'aprova que la propera convocatòria del Consell sigui el dimecres, 15 de novembre, a les 10 hores (data a confirmar amb la convocatòria formal de la sessió).

Precs i qüestions

El Dr Gállego demana que els documents d'una certa extensió li siguin tramesos en paper, a més de per correu electrònic, demanda a la qual es suma la Dra. Moreno.

La presidenta fa constar en acta la benvinguda als nous membres del Consell que s'han incorporat en aquesta sessió, i la gratitud a Joan Oliver per l'esforç dut a terme per l'exposició del pla del ferreret.

El Secretari informa del congrés de conservació d'espècies, "El rumbo del Arca" que organitzarà la conselleria el proper mes d'octubre, al qual s'espera que puguin participar els membres del consell.

I sense més temes a tractar s'aixeca la sessió a les 12 hores del dia indicat.

El Secretari

La Presidenta